Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Dr. Marleen Finoulst

Gezondheid & Wetenschap

13 november 2026

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

een initiatief van **Cebam**

Cebam
Belgian Centre for
Evidence-Based Medicine

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

www.gezondheidenwetenschap.be

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

ZOEK GEZOND

www.zoekgezond.be

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

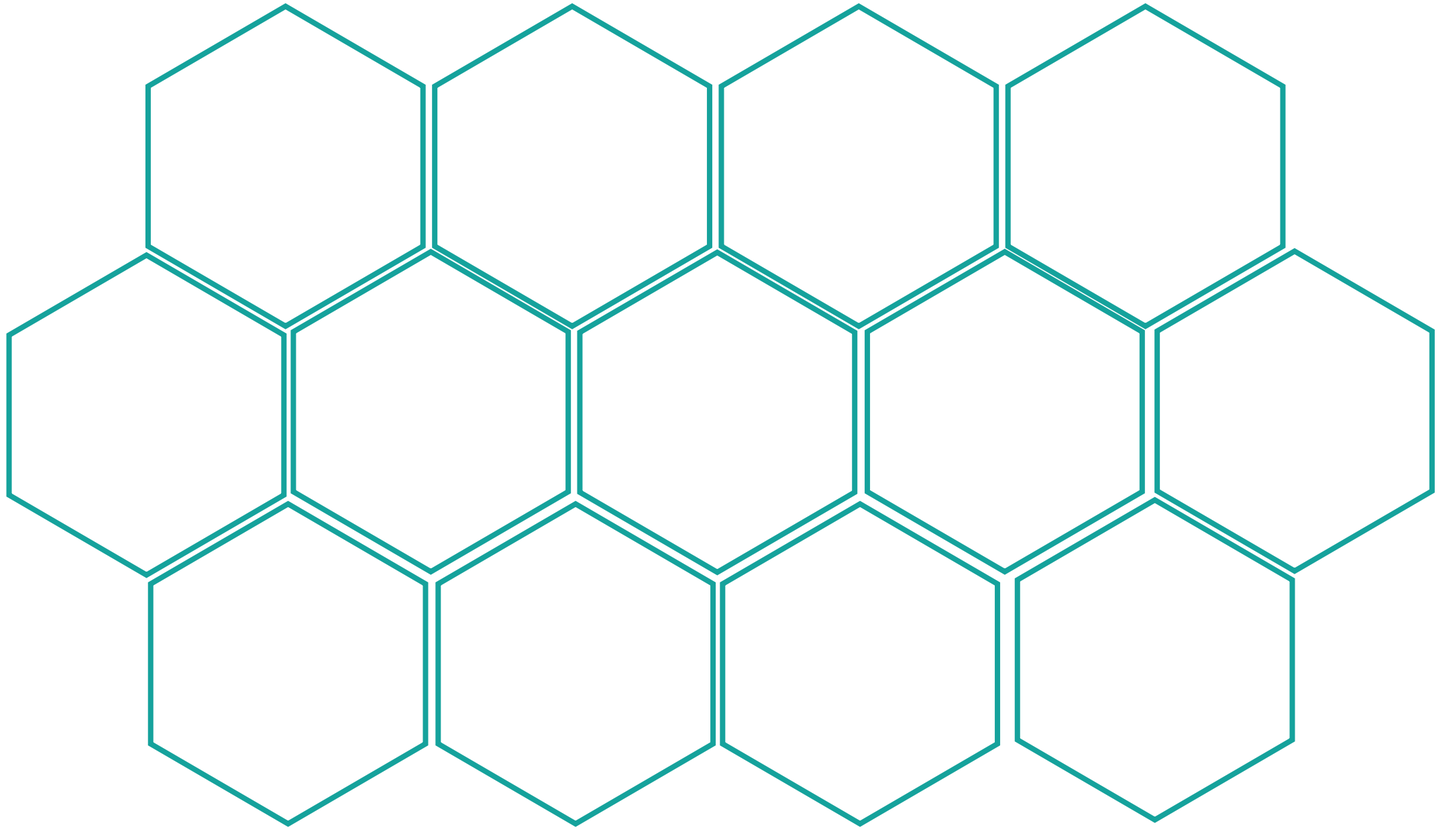

team

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

team

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

- **Betrouwbare gezondheidsinformatie voor een breed publiek**
- Gezondheidsvaardigheden van Nederlandstalige burgers vergroten
- Gefinancierd door de **Vlaamse overheid**, Departement Zorg
- Grootste Vlaamse website voor gezondheidsinformatie
- Gekoppeld aan MijnGezondheid.be
- Website, app, podcast, social media, educatief pakket
- **InfoSanté.be** met Franstalige gezondheidsinformatie

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Gezondheid & Wetenschap

Twee pijlers

- Info over ziekte en gezondheid
- Factchecks: gezondheidsnieuws in de media

Verder:

- Eerste hulp voor iedereen & bij psychische problemen
- Factcheck Vaccinatie
- Podcast
- Lezingen en lessen

Eenvoudige taal moeilijker dan het lijkt

Eenvoudige taal moeilijker dan het lijkt

B1

C2
C1
B2

gericht op hooggeschoolden die lezen en schrijven in hun eigen taal

B1

gericht op mensen die minder lang naar school zijn geweest of die een taal onvoldoende beheersen

A2
A1

gericht op mensen met erg lage taalvaardigheden of anderstaligen die nog maar net Nederlands leren

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

B1

Er bestaan verschillende online tools om te testen of een woord of tekst B1 is:

- Is het B1?
- Zoek eenvoudige woorden
- Stichting Accessibility - Accessibility Leesniveau Tool

Eenvoudige taal moeilijker dan het lijkt

B1

Zeg liever niet:	Maar wel:
Symptomen	Klachten
Diagnose	Bepalen welke ziekte je hebt
Complicaties	Problemen
Geneesmiddel	Medicatie/medicijn
Trauma	Verwonding/schade
Risico	Kans
Placebo	Nepmedicijn
Infuus	Naald met een slangetje waardoor vloeistoffen en medicijnen in je bloed komen
Chronisch	Een ziekte die niet meer overgaat
…	

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

B1

Gelukkig bestaan er heel wat **lijsten en naslagwerken** die alternatieven bieden voor dit soort woorden:

- College ter Beoordeling van Geneesmiddelen - Patiëntvriendelijke termen (NL)
- Netwerk Patiënteninformatie - Schrijfwijzer voor het begrijpelijk schrijven over medicijnen (NL)
- Pharos - Medische woorden met uitleg (NL)
- Thomas More - Toolkit ‘Heerlijk helder in de zorg’: bevat onder andere een lijst van medische termen met helder alternatief (BE)

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

B1

Hoe doen **andere gespecialiseerde websites voor een breed publiek** het? Bv.:

- het Vlaams Instituut voor Gezond Leven (voeding, bewegen en mentaal welzijn)
- gezondemond.be
- allesoverseks.be (seksuele gezondheid)
- tegek.be (mentale gezondheid)
- plaspraat.be (plasproblemen)
- Kind en Gezin
- Thuisarts

Ook websites van **patiëntenverenigingen** zijn waardevol om terminologie af te toetsen.

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

B1

Google Trends en **Google Search Console**: handig om na te gaan of een term gebruikelijk is.

Google Search Console:
Hier zie je via welke zoektermen op Google bezoekers op je website terechtkomen.

Google Trends:

- Hoeveel wordt er gezocht op een term?
- Vergelijk twee termen met elkaar
- Kan je per taalgebied instellen

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Belgisch NL vs. Noord-NL

Compared breakdown by subregion

Subregion

taaislijmziekte mucoviscidose

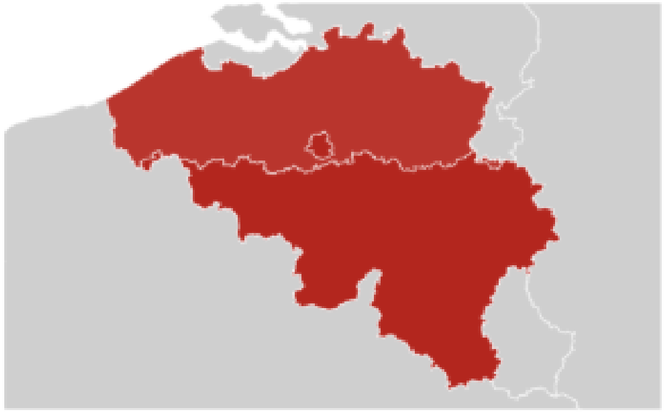

Sort: Interest for taaislijmziekte

1	Flanders	
2	Brussels	
3	Walloon Region	

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Belgisch NL vs. Noord-NL

Compared breakdown by subregion

Subregion

taaislijmziekte mucoviscidose

Color intensity represents percentage of searches LEARN MORE

Sort: Interest for taaislijmziekte

1	Groningen
2	Gelderland
3	Zeeland
4	Utrecht
5	Overijssel

Showing 1-5 of 11 subregions

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Belgisch NL vs. Noord-NL

We gebruiken **geen termen die in Vlaanderen ongebruikelijk zijn**.

Hulpmiddelen:

- Google Trends
- Zorgverleners en zorggebruikers (collega's, testpanel, patiëntenverenigingen)
- Instituut voor de Nederlandse Taal: Medische termen Belgisch-Nederlands

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Extra uitdaging:
Mensen met andere moedertaal

- Zoveel mogelijk **transparante woorden**: Nederlandse woorden die herkenbaar zijn in andere talen (met name Engels of Frans).
- Maar transparant **is niet altijd B1**

Bv.:

- **Mening: B1**
- **Opinie: transparant**

➔ Onze keuze:
waar mogelijk transparante woorden, tenzij in strijd met B1

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Jargon

Vermijd jargon.
Als dat niet kan: leg het uit

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Jargon

Wetenschappelijke term tussen haakjes achter lekenterm

Zo vindt de lezer de juiste info als die alleen de medische term kent.

- *Krentenbaard (impetigo) is een huidinfectie die veroorzaakt kan worden door twee soorten bacteriën.*
- *Glutenintolerantie kan gepaard gaan met een huidaandoening waarbij je blaren krijgt (coeliakie van de huid).*

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Jargon
Uitleggen

- *Atopie betekent dat er een erfelijke aanleg is voor allergie. De aandoening komt dan ook vaak voor bij directe familieleden. (Uit: 'Atopisch eczeem bij kinderen')*
- *Screening betekent dat een arts nagaat of je (een risico op) een aandoening hebt zonder dat je klachten hebt.*
- *Een bloedklonter kan een bloedvat verstoppen. Dat heet een trombose. Wanneer de bloedklonter in een diepe ader zit, gaat het om een diepe veneuze trombose (DVT).*

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Jargon
Vergelijking

Wat is burn-out?

Wanneer je gedurende een langere periode te veel van jezelf vraagt, raak je **overbelast**. Je hebt dan steeds minder energie. Je kan het je voorstellen als een batterij die steeds leger loopt en niet meer opgeladen raakt.

© Canva

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Inclusief en respectvol schrijven

Geen woorden die stigmatiseren

Mensen **niet reduceren** tot hun aandoening, handicap of een bepaalde eigenschap:

- Wel: *dove mensen*
- Niet: *doven*

- Wel: *transgender personen*
- Niet: *transgenders*

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Inclusief en respectvol schrijven

Geen woorden die stigmatiseren

NOS Nieuws • Vrijdag 7 augustus, 06:02 • Aangepast vrijdag 7 augustus, 17:04

Dikke Van Dale neemt vulvalippen op in woordenboek: 'Stigma doorbreken'

De Dikke van Dale gaat het woord vulvalippen toevoegen aan het woordenboek, heeft de uitgeverij bekendgemaakt. Dat gebeurt na jarenlange campagne van actiegroepen Dolle Mina's en Schaamteloos.

Zij pleiten al langer voor een "anatomisch correcte benaming" naast het bestaande woord schaamlippen, dat volgens de actiegroepen stigmatiserend is. Het woord schaam zou volgens hen een negatieve lading geven aan een lichaamsdeel waar niets mis mee is.

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Inclusief en respectvol schrijven

Geen woorden die stigmatiseren

Psychologische thema's:
liever niet 'stoornis', maar 'klachten' of 'problemen'

Wat is depressie?

Kernsymptomen en andere klachten

Een depressie is een psychische aandoening waarbij je **een of beide kernsymptomen** hebt:

- je voelt je somber;
- je hebt geen interesse of plezier meer in alles wat je normaal graag doet.

Naast de kernsymptomen kunnen er nog **andere klachten** zijn, zoals:

- ongewilde gewichtstoename of onbedoeld gewichtsverlies;
- minder zin in seks;
- bijna dagelijkse slapeloosheid of slaperigheid;
- uitgesproken rusteloosheid of geremdheid;

© Canva

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Inclusief en respectvol schrijven

Geen woorden die stigmatiseren

Autisme en ADHD: **ontwikkelingsstoornis**
vervangen door **neurodivergentie**:

Autisme is een vorm van neurodivergentie. Als je neurodivergent bent, werken je hersenen op een iets andere manier dan bij de meeste mensen. Het brein ontwikkelt zich net iets anders en verwerkt daardoor sommige informatie op een andere manier. (…)

*Omdat autisme verschillende vormen heeft, gebruiken zorgverleners ook wel de term **autismespectrumstoornis** (ASS). **Het woord 'stoornis' kan een verkeerd beeld geven**: het is belangrijk om te beseffen dat neurodivergent zijn **helemaal oké** is.*

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Inclusief en respectvol schrijven

Geen woorden die stigmatiseren

In teksten over zelfdoding en euthanasie vermijden we het woord **plegen**:

- Wel: In 2022 **overleden** in Vlaanderen 1.024 personen **door zelfdoding**.
- Niet: In 2022 **pleegden** in Vlaanderen 1.024 personen **zelfmoord**.

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Inclusief en respectvol schrijven

Hulpmiddelen:

- Websites/materialen van patiëntenverenigingen
- Woordenlijsten van organisaties als Unia (Belgische openbare instelling die discriminatie bestrijdt en gelijkheid bevordert), Çavaria (Vlaamse belangenverdediger van LGBTQI+-mensen en koepel van LGBTQI+-organisaties) en Sensoa
- Leidraad inclusieve communicatie (bv. Taaladvies.net, Ugent, VRT)
- Anderstalige richtlijnen (bv. international language guidelines rond thema's als autisme en suïcidaliteit, afgestemd met gemeenschap/zorggebruikers)

Eenvoudige taal moeilijker dan het lijkt

Eenvoudige taal
moeilijker dan het lijkt

Schrijf je in op onze nieuwsbrief